

RETRATS DEL NATURAL
JOAN BOTEY SERRA
QUÍMIC AGRÍCOLA I EMPRESARI AGRARI

(155)

Història d'una revelació de cine

TONI VALL
BARCELONA

Si un director de cinema s'enamora de tu és probable que la teva vida canviï. Li va passar, per exemple, a Enrique Irazoqui –com s'explica al retrat 26 d'aquesta sèrie– quan Pier Paolo Pasolini no va parar d'insistir-li perquè acceptés ser el Jesucrist del seu *L'Evangeli segons sant Mateu*. Al final va dir que sí i, en efecte, la vida li va canviar. Malgrat la mítica que l'acompanya, no és un episodi tan estrany, tan exòtic i fora del corrent. Sense anar gaire lluny, fa molt poc una cosa similar li va passar a Joan Botey. L'equip de producció de *Petra*, la nova pel·lícula de Jaime Rosales –*Las horas del día, La soledad, Hermosa juventud*–, va visitar el Mas Cals de la finca Fitor, a Forallac, en plenes Gavarres, propietat del Joan, a la recerca de localitzacions útils per a la pel·lícula. Ell els va fer la ruta i les explicacions oportunes, primer al localitzador, després a la productora i finalment al director. El marc els va convèncer de seguida i van pactar rodar-hi un bon grapat d'escenes. Fins aquí tot normal, tot dins del guió previst. Fins al dia que, dues setmanes després, va rebre una trucada especial.

Era Rosales, que li volia fer una proposta imprevista: interpretar

un dels personatges protagonistes de *Petra*, el d'un artista amb molts diners i pocs escrúpols, amb una vida personal molt complicada i amb una filla desconeguda que desitja trobar-se amb ell. La resta del repartiment? De primera divisió: Marisa Paredes, Bárbara Lennie, Oriol Pla i Àlex Brendemühl. I el Joan, als setanta-set anys i sense cap experiència com a actor, allà al mig donant-los la rèplica.

Una vida lligada a la terra

La proposta va ser un xoc i s'ho va haver de pensar molt bé: “Per què jo? Per què em vol agafar a mi? Em deu haver vist alguna cosa especial”, va ser la reflexió que es va fer a si mateix abans d'acceptar el repte i tirar-se a la piscina. Hi havia aigua: Rosales acostuma sempre a comptar amb algun actor no professional als seus films i té molt per la mà el sistema d'assajos, de coneixença mútua entre els actors... “És un gran artista i té una paciència de sant”, destaca, molt satisfet per una experiència tan suggerent i enriquidora que, a més a més, li ha permès donar un nou ús –plató de cinema– a casa seva. I és que, ben mirat, no és tan estrany el que li ha passat, tenint en compte que la vida de Joan Botey Serra ha estat molt marcada per la seva terra, per l'espai que ha habitat, per una decisió familiar que als disset anys va fer-li giravoltar l'univers. I quina és aquesta deci-

Cinema
El Joan, amb 77 anys i sense experiència, es va convertir en actor

Dedicació
Ha passat més de mitja vida cuidant les alzines sureres de la seva finca

sió? Doncs l'arribada imprevista d'una finca de 1.300 hectàrees a les Gavarres amb vuit cases a dins. Va ser el llegat del seu pare, que havia fet diners amb la indústria tèxtil i va comprar terrenys. “I ara què faig jo amb això?”, es va preguntar. Ja havia estudiat la carrera de química i va decidir estudiar per a agrònom amb la vista posada en l'explotació del terreny. “Quan arribi a vell, m'agradaria viure d'aquesta finca”, va ser l'estímul que el va empènyer. Avui, amb la perspectiva dels anys passats, li agrada explicar minuciosament totes les facetes i formes de vida que la seva pertinença a aquest tros de terra li ha proporcionat al llarg dels anys.

La primera té a veure amb la producció vegetal, amb el suro concretament, que és la matèria fonamental de la finca. Porta cinquanta anys dedicat al suro i és un gust escoltar-lo desgranant-ne les particularitats. Just la setmana passada va acabar la collita d'enguany, un període que sempre es pren amb la mateixa dedicació i compromís. Es lleva a les cinc del matí i a les sis ja està acompanyant els treballadors, coordinant, enlllestint els contractes amb les fàbriques... M'explica una dada eloqüent: un arbre necessita un mínim de trenta anys per poder-li treure el suro i després no se li pot tornar a treure fins al cap de dotze. El Joan n'és un gran especialista, ha lluitat i defensat el pro-

ducte a nivell local i internacional, perquè sigui apreciat i no es perdi. I en aquest recorregut, progressivament, s'han esdevingut altres estacions vitals.

Enamorat de la masia catalana

Com l'estació del turisme rural, del qual va ser precursor a casa nostra, ja que des de mitjans dels anys vuitanta va veure clar que podia ser una opció interessant per treure el màxim partit a les cases de la finca Fitor. En paral·lel i de manera substancial, la preocupació per la cultura també ha marcat profundament la seva personalitat. És un enamorat de la masia com a institució catalana molt rellevant, convençut de la necessitat de protegir cases que tenen més de mil anys i que sempre han estat en les millors mans, les dels pagesos que les han ocupat i explotat i hi han injectat vida. A més, una vintena llarga d'importants monuments megalítics ocupen tota la seva finca: “No pot ser que no en fem cabal, d'aquesta mena de capital històric!”, exclama.

El Joan, content de la seva feina i incansable malgrat el llarg trajecte recorregut, no pot evitar estar nerviós per veure com més aviat millor el resultat de la seva última aventura. *Petra* no s'estrena fins a principis de l'any vinent, però ja se sap que quan el cinema entra a la teva vida ja no en sortirà mai més. —